From the Author

P.a.10

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS, Tracts B.

282. (1)

DE

LACTIS SECRETIONE IN PUERPERIS,

QUAM,

FAVENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE RECTORIS MAGNIFICI

CAROLI BOERS,

S. S. THEOLOGIÆ DOCT. ET PROFESSOR. ORDINARII, COLLEGII THEOLOGICI PRÆPOTENTIUM ET ILLUST. ORDINUM HOLLAND. AC WESTFRISIÆ REGENTIS;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI *Consensu*,
& Nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ *Decreto*,

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in MEDICINA Honoribus, ac Privilegiis rite, & legitime consequendis,

ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT

JOANNES AIKIN,
ANGLUS.
SOC. REG. MED. EDINB.
SOC. PHYS. LITER. MANCUN.
SOCIUS HONORARIUS.

AD DIEM XIX. *JULII* MDCCLXXXIV. *H. L. Q. S.*

LUGDUNI BATAVORUM,
APUD ABRAHAMUM ET JANUM HONKOOP,
MDCCLXXXIV.

75

NOBILISSIMÆ

FACULTATI MEDICÆ,

ACADEMIÆ LUGDUNO - BATAVÆ,

HANC DISSERTATIONEM,

EA QUA PAR EST OBSERVANTIA,

SACRAM VOLUIT

AUCTOR.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS,

DE

LACTIS SECRETIONE IN PUERPERIS.

Legibus Academiæ hujus celeberrimæ ſatisfacturo, prima mihi cura fuit, ut materiem ad diſſerendum eligerem, de qua, propriâ edoctus experientiâ, aliquid certi compertique proferrem, nec totus in dubiis ſcholarum ſententiis atque am-

bagibus hærerem. Quare, cùm pluribus annis auxilium puerperis ferendo haud mediocriter exercerer, rem huc pertinentem tractandam judicavi; sperans fore, ut si, ob intermissa studia Academica, minus doctè & ornatè disputationem scriberem, hunc tamen defectum quodam modo pensarem, fideliter narrando, quæ, naturæ operationibus diligentius lustratis, cognita ac perspecta haberem.

De secretione lactis in puerperis, igitur, re in œconomiâ animali admirandâ gravique, dicere mihi proposui; in tres autem partes sermonem dividere commodissimum visum est: 1. De iis quæ ad lactis secretionem præparant; 2. De secretione ipsâ; 3. De morbis eam comitantibus & sequentibus.

SECTIO PRIMA.

Ut rectè sentiamus de lactis secretione, variisque ejus conditionibus, necesse est, corporis statum tempore, quo

quo incipit hæc ſecretio, prius contemplari; ſed neque perfectè hoc fieri poteſt, niſi reſpiciamus ad prima graviditatis tempora, cum factum eſt initium ſingularum mutationum poſtea contingentium.

Inter prima conceptûs ſigna menſium eſſe ſuppreſſionem, nemo ignorat. Fluxus hicce periodicus, ſive a plethorâ locali, ſive ab univerſali, ortum ducit, certè, cum jam corpus fœmininum ei aſſueſcat, id a redundantiâ ſanguinis liberat. Ejus ſuppreſſio, igitur, in corpore cæterum ſano, variis plethorici ſtatûs indiciis ſignificatur. In fœminâ prægnante, tamen, hæc ſymptomata levantur, cibi inappetentiâ, læſâque concoctione, quæ primos graviditatis menſes præcipuè infeſtant. Mox, vero, cauſa plethoræ ipſa præciditur, tantâ ſanguinis copiâ in fœtu nutriendo conſumptâ, quanta ſolitis menſtruarum viis foras expulſa fuiſſet.

Procedente graviditate, ſanguinis conſumptio augetur, donec tandem haud parum excedit abundantiam illam, quam, alio tempore, fluxus menſtruus aufert. Nunc, igitur, in alteram partem conſtitutionis libramen vergit; locoque

ſymptomatum plethoram indicantium, pallor, macies, ac debilitas, in ultimis graviditatis temporibus, vaſorum inanitionem clarè ſignificant.

Hæc inſignior foret, niſi defectum natura aliquatenus ſuppleviſſet, cibi deſiderio viribusque pepticis nunc renovatis.

Partûs tempore, infantis pondus, cum placentâ, membranis, & liquore amnii, pondus totius ſanguinis menſtrui retenti tantopere ſuperat, ut dubitari nequeat, corpus maternum, ex quo hæc omnia formata ſunt, multam ſubſtantiæ ſuæ jacturam feciſſe. Quamvis, enim, non ſemper accidat, ut exinanitio humorum inſolita corpus attenuet (nam mulieres pinguiores validioresque dum lactant fieri ſæpe vidimus); gravidæ, tamen, tot moleſtiis incommodisque urgentur, viscerum functiones in eis ita impediuntur, ſyſtema nervoſum ita infirmatur, totaque corporis compages ita perturbatur, ut valde ſit improbabile, diſpendium in hoc ſtatu acceſſione per nutrimentum plerumque compenſari poſſe. Et reverâ, ut jam obſervatum eſt, maciei ſigna manifeſta in gravidis ferè deprehenduntur.

Non

Non est, autem, varietas in sola quantitate humorum, quæ præcipuam facit mutationem in corporibus prægnantium; eorum distributio quoque insigniter mutatur.

Uteri tumor, qui pari passu fœtûs incrementum comitatur, haudquaquam simplex est extensio partis membranosæ & dilatabilis, qualis est stomachi vesicæve distenti; crassitiem enim servat dum circulo augetur; ideoque, exacto graviditatis periodo, multoties majoris est molis quàm fuerat ante conceptum. Hæc autem amplificatio mira, fere tota adscribenda est vasorum ejus sanguiferorum dilatationi per auctam humoris copiam eis ingestam (*); quod satis evincit uteri post partum subitus ad priorem mensuram reditus; hoc enim fieri non posset, si partium solidarum esset accessio. Uterus, ergo, fit per tempus receptaculum sanguinis, vel medium, cujus ope fœtus nutrimentum accipit, interventu placentæ, quæ, spongiæ instar, sanguinem de vasis uterinis imbibit. Hoc artificio, præter humorem materno cor-

po-

(*) Pars magna crassitiei ad venas pertinet, quæ nunc ad summam amplitudinem dilatatæ sint, & sanguine plenissimæ. HALLERI *Elem. Phys.*

pori ereptum, fetuique alendo impenſum, ejus vis haud parva a circulatione quodammodo detinetur, & in vaſis inuſitatè dilatatis accumulatur. Hujus effectus, aneurismatis majoris actioni, ſanguinem a ſolitis canalibus divertentis, vaſaque reliqua juſtâ ſuâ portione fraudantis, conferri poteſt. Nec ſolum uteri ipſius vaſa ita ſunt dilatata: arteriæ, quoque, ramos in uterum ejusque appendices propagantes eandem participabunt affectionem. Sic, per graviditatis curſum, uteri partiumque circumjacentium localis eſt plethora, quâ, ſyſtematis vaſorum univerſi inanitio adhuc augetur.

Porro, uterus diſtentus venam cavam iliacasque comprimens, moram faciet ſanguini ab artubus inferioribus regredienti. Exiſtimari, equidem, poſſit, hanc adæquatam fore ſimili arteriarum congruentium compreſſione: atqui tunicarum arterialium robur & elaſticitas efficiunt, ne circulatio in his vaſis tantum a compreſſione impediatur, quantum in venis, quarum tunicæ multo ſunt molliores; reverâque comperimus, crurum venas in gravidis ſæpe congeſto ſanguine valde diſtendi. Hinc, corporis tota pars inferior

ſan-

ſanguinis portione nimiâ, ratione ad ſuperiorem habitâ, implebitur; atque ita humorum diſtributio æquabilis alio modo turbabitur.

His omnibus perpenſis, ſyſtema ſanguiferum ad finem graviditatis ſic ſeſe habere judicandum videtur. Sanguinis univerſi quantitas imminuitur: vaſa uterina magnopere dilatantur & ampliantur, vimque ſanguinis ſolitò longè majorem cavis ſuis detinent; trunci quoque arterioſi, a quibus rami propagantur in uterum parteſque vicinas, diſtenduntur; & conſuetudo nata eſt copiam ſanguinis inuſitatam per eos canales transmittendi: artuum inferiorum venæ ſupra modum implentur: cor ipſum, parteſque corporis ſuperiores omnes, æqualiter inaniuntur.

Ulteriores mutationes, a partu ipſo oriundæ, deinceps contemplandæ.

Fetu expulſo, uteri continuata contractio placentam ſeparat. Sanguinis fluxus, plerumque copioſus, ſequitur. Hic, paulatim imminutus, aliquando recrudeſcens, demumque fluxu tantum ſeroſo deſinens, lochia conſtituit. Adhuc contrahi pergit uterus, paucorumque ſpatio dierum

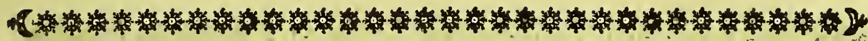
ad

ad modum ferè pristinum redigitur. Hoc progressu, tantum sanguinis, ad minimum, evacuari, quantum in vasis uteri dilatatis continebatur, vix dubitari potest. In profluviis morbosis quantitas certè major detrahitur: pone, autem, æqualem: vel sic, quoque, reliqui corporis vasa nullo modo expletiora fient, vasis uterinis contractis; quoniam sanguis eorum superfluus in massam generalem non regeritur, sed penitus e corpore effugit. Plethora igitur localis abolitur, haud tamen ab universali succeditur. Verum est, quidem, compressione per uterum sublatâ, venas artuum inferiorum nunc sibi sufficere ad se liberandum congesto sanguine; quod adjuvat quoque situs decumbentis: quare, hac de causâ, corporis superioris vasa aliquatenus implebuntur. Hoc, autem, sanguinis distributionem universè æquabiliorem tantum faciet; nec ulla hactenus apparuit causa, quæ statum systematis totius vascularis plethoricum induxerit.

Si quæratur, quid fiat de sanguine qui infantis nutritioni inserviisset, modo in utero mansisset? responsum in promptu est. Sanguis qui ad usum præsentem in vasis uteri di-

lata-

latatis reponebatur, profluvio partum excipiente, lochiisque evacuatur; omnemque acceſſionem futuram, vel a recenti ſanguine ex alimentis confecto, vel per derivationem a maſſa generali, eo magis magisque exhauſta, provenire oportuit. Disjunctione, igitur, infantis a matre, diſpendii ulterioris cauſa quidem præciditur; nulla tamen acceſſio nova facta eſt, dum chylus recens vaſa intret, copiâ majori quam quæ ſufficiat ad ſumptum quotidianum reparandum.

SECTIO SECUNDA.

Rebus antecedentibus quæ lactis ſecretionem afficere poſſunt perpenſis, ſecretionem ipſam contemplari pergimus. In rem autem erit, liquoris lactis dicti naturam paucis prius commemorare.

Nemo neſcit, lac ſuccum eſſe album, tenuem, ſub dulcem, acidis variisque aliis adjectis coagulabilem, quieſcen-

do acefcentem, tumque fponte concrefcentem. Partes habet, 1. oleofam, quæ ad fuperiora fecedit, *cremoremque* conftituit; 2. mucofam, craffam, in *coagulo* poft lactis coactionem manentem; 3. aquofam, folutione tenentem materiam faccharinam: hoc eft *ferum*. Majori copiâ lac fecernitur, quam ullus alius corporis humor, urinâ, forfan, exceptâ.

Lac chylusque magnam habent inter fe fimilitudinem coloris, aliarumque qualitatum; adeo ut nonnulli lac merum effe chylum, fanguine haud adhuc permiftum, putaverint. An fieri poffit ut liquor cum fanguine circumagatur, difcretusque ab eo maneat, dubitari poffit; certum eft, tamen, cibi effectus in copiam indolemque lactis citiffimè patefieri. Quoniam, vero, nulli adhuc detecti funt canales quibus chylus a vafis lacteis rectâ ad mammas fluat, haud aliter fentiri poteft, quam lac effe fecretionem a fanguine, quæ, tamen, plures liquoris primarii retinet dotes, quam ulla alia.

Res eft præter cæteras fingularis, quâque lactis fecretio ab aliis ferè omnibus differt, eam tantum temporariam effe,

fe, & quafi corpori adventitiam; omnino nunquam multis mortalibus contingentem, nec cuiquam nifi certis temporibus. Infantibus, quidem, utriusque fexûs, ad breve tempus, humor lacteus mammis fecernitur; traduntorque exempla virginum, atque etiam virorum, in quibus hic liquor aliquatenus apparuit. Sin, vero, hanc fecretionem propriâ fpecie, fecundum leges naturæ ufitatas, fefe monftrantem fpeculemur, tutò dici poteft, eam ad graviditatis puerperiique conditiones unicè pertinere. Mulieribus aliquot menfes gravidis mammæ nonnihil tument dolentque; & deinceps paucæ lactis guttulæ e papillis exprimi poffunt. Prægnantibus, autem, hæc fecretio vix unquam eft copiofa, nec ante tertiam circiter a partu diem fpecie plenâ abfolutâque erumpit. Subitæ hujus mutationis caufam proximam nunc indagabimus.

Jam dudum ab anatomicis patefacta eft conjunctio vafa uterina inter, mammariaque, per inofculationes arteriæ epigaftricæ cum mammariâ internâ. Hæc facilem videbatur præbere explicationem confenfus iftius inter uterum mammasque, variis exemplis, præcipuè hoc de quo agimus, in-

dicati. Secundum hanc ſententiam, ſimul atque uteri contractio ſanguinis in ſua vaſa influxum priori copiâ impedit, portio ejus, per arteriam epigaſtricam (quæ ipſa cum ſpermaticâ coit) refuſa, inde ad mammariam pervehitur, ſicque ad mammas. Hac ratione, plethoræ tranſlatio quædam ab utero ad mammam efficitur, ſine interventu ſyſtematis vaſcularis univerſi. Huic argumentationi, ut videtur, probabili, potiſſimum objicitur, inoſculationes prædictas haud ſatis magnas eſſe ut darent effectus eis attributos (*). Illuſt. HALLERUS, a quo hoc objectatur, oſtendere pergit, hanc opinionem de tranſlatione ſanguinis directâ ab utero ad mammas, omnino non eſſe neceſſariam; lactis enim ſecretionem poſſe explicari ex lege naturæ generali, quâ, uno humorum exitu intercluſo, ſolita evacuatio ad aliam partem derivatur, unde ſimilis humor effluat. Lac ipſum, docet, a mammis repulſum, variis aliis viis egreſſum e corpore invenire; uteri ſuccum nativum, album eſſe liquorem

(*) Exiguæ ſunt inter epigaſtricas & mammarias, quas toties vidimus, inoſculationes; iiſque, cum nihil habent ab univerſi corporis fabricâ diverſum, non debet proprium officium imponi. *Elem. Phyſ.*

rem lacti haud diſſimilem; concludit, ergo, lac de ſuis canalibus averſum, in uterum naturaliter converti; (*) ideoque, alterna vice, humorem ab utero in mammas facile transferri (†).

Obvium eſt ad hæc annotare, uterum non eſſe organum propriè ſecretorium, licet in utero virgineo ſuccus lacteus reperiatur; nec, tempore graviditatis, alium in eo humorem plerumque deprehendi, quam ſanguinem; quo, utique, non lacte, alitur fetus. Et quidem, HALLERUS fatetur, ſtructuræ ſimilitudinem uterum inter mammasque, non manifeſtam eſſe, ſed a phænomenis præcipuè deducendam (§).

Porro, ſi verum ſit, quod probare conati ſumus, nempe,

(*) Cum inter uteri ſuccum & lac non obſcura ſit ſimilitudo, plerumque in uterum, tanquam in colum ſuo colo analogum, lac convertitur. *Elem. Phyſ.*

(†) Viciſſim ab utero humor in vaſa mammæ ſuorum non diſſimilia refluit. *Ib.*

(§) Quam quidem ſimilitudinem in minimis eſſe, neque viſibilibus vaſculis, fateor utique, neque niſi ex phænomenis de ea conſtare, quæ modo recenſuimus, tum ex communi utero cum mammis proprietate, dilatabili nempe natura. *Ib.*

pe, nullam esse humorum redundantiam post partum; sanguinemque, qui uteri amplificati causa extiterat, evacuari, non repelli, HALLERI argumentum, etsi pro verissimo habeatur, rationem reddere non poterit primæ lactis secretionis; quippe adhuc desiderabitur causa insolitæ humorum ad mammas derivationis, hoc præsertim tempore.

Nobis igitur necesse videtur, ad conjunctionem vasorum mammariorum cum uterinis recurrere, ad explicationem hujus phænomeni; nec, puto, ullum est in hac opinione dubium, cui non satis probabiliter responderi possit.

Horum vasorum inosculationes numerosæ (*) sunt, etsi rami conjungentes sint parvi; at variis constat exemplis, copiam sanguinis satis magnam circulari posse per ramos valdè minutos, truncis majoribus occlusis. Hoc fieri videmus post curationem aneurismatis spurii in membro; ubi, arteriâ præcipuâ ligatâ, rami, antea ferè inconspicui, tantopere dilatantur, ut magnitudinem truncorum assequantur (†). Quamquam vero arteria epigastrica ute-

rum

(*) *Anatomie de Winslow, Sect. IV.* 99 & 234.
(†) *Whités Cases in Surgery*, p. 139.

rum per ſe non pertingat, ejus, tamen, ramus, arteriæ ſpermaticæ ramo ab utero veniente, in puerperis, HALLERO ipſo notante, (*) permagno, inoſculatur. Jam effectus contractionis uteri poſt partum haud abſimilis erunt eis, qui membri amputationem ſequuntur, poſtquam arteriæ omnes ligatæ ſunt. Sanguis adhuc aliquamdiu conſueto fertur curſu per arteriarum ſuperiora, verſus fines earum clauſos. Solitum ibi exitum non reperiens, retroagitur; eodem tempore, jus propellens agere perſtans, arteriæ magis magisque implentur, incluſuſque liquor undique effugium quærit. In hoc rerum ſtatu, ramus quisque lateralis dilatatur, & ſanguis copiâ ſolitò longè majori in eum impellitur, vi tantâ, ut extremos poſſit penetrare ramulos, perque ſingulas cum ramis vicinis inoſculationes iter facere.

Hoc modo, ut opinor, ſanguinis redundantis vis magna mammis paulò poſt partum ingeritur. Hujus effectus

eſt

(*) Ejus præcipuus ſurculus redit in abdomen, & ligamentum teres ſerpentinus percurrit, ſimilique ramo arteriæ ſpermaticæ ab utero veniente inoſculatur, qui in puerperis peramplus eſt. *Elem. Phyſ.*

eſt reſeratio canalium lactiferorum ab arteriis naſcentium, quorum operâ lac elaboratur: hac perfectâ, & ſecretione ſemel conſtitutâ, lactis fluxus per tempus indefinitum ſtimulo ac preſſurâ ſuctûs continuatur.

Plura ex phænomenis lactis ſecretionem comitantibus cum hac theoriâ optimè conveniunt, nec facilè ab ullâ aliâ ſolvi poſſunt. Sic, liquoris ſeroſi vel lactei in mammis gravidarum præſentia, non poteſt deduci a plethorâ univerſali menſium ſuppreſſionem excipiente; quoniam non niſi a quarto graviditatis menſe, cum jam vaneſcere inceperit hæc plethora, reperitur; duratque usque ad finem geſtationis, dum viget ſtatus corporis contrarius. Sed ſi ponere liceat, arteriarum uteri dilatationem expletionemque augeſcentem ab omnibus vaſis communicantibus participari, cauſam facilè perſpiciemus, cur plethora aliqua vaſorum mammariorum, plethoram uterinorum comitetur, etiam dum ſanguinis utero ingeſti pars magna a fœtu imbibitur. Item, cum poſt partum lochiorum fluxus admodum minuatur, & mammæ plenæ tumidæque evaſerint, ſemper ferè præter opinionem fit, ut lactis eruptionem

re-

renovatas fluxus uterinus, & iterati dolores partum sequentes, comitentur. Hujus rei quæ tam probabilis detur explicatio, quam quod, vasis mammariis nunc perfectè distentis, nec majoris sanguinis copiæ donec lactis per papillas libera excretio canales lactiferos depleverit, capacibus, refluit per inosculationes supra memoratas sanguis, denuoque uterum inundat, atque per ora adhuc patula in ejus cavum elabitur? Hæc aliaque reciprocationis singularis exempla inter uteri mammarumque vasa, HALLERUM hoc modo concludere cogebant. "Ex his omnibus phœ-
"nomenis videtur sequi, sanguinem facillimè & peculia-
"riter, ab utero repulsum, ad mammas converti, & in
"iis plerumque quidem uberiorem lactis proventum fa-
"cere, aliquando tamen naturâ suâ conservatâ per lactis
"vias emanare (*)". Nunc, hoc genus translationis peculiarem suam habere causam necesse est. Illam ab hoc autore propositam, similitudinem, nempe, organorum, nec parem esse nec probabilem jam observavimus. Cur, igi-

(*) *Element. Phys.*

igitur, aliam rejiceremus, certè verisimilem, anatomiâque confirmatam?

Sat est ad usum theoriæ medicæ, rationem reddidisse influxûs copiæ sanguinis insolitæ in arterias mammarias, sine conatu explicandi modum quo lactis secretio proximè efficitur. Id a sanguine separari nemini dubitatum est; & quamvis canalium lactiferorum origo nondum ad arterias prosecuta sit, ex analogiâ, tamen, œconomiæ animalis universæ, illos ab his nasci verisimillimum est. Istorum canalium ductus, & in papillas exitus, cum suctûs naturâ atque effectibus, satis sunt cogniti.

SECTIO TERTIA.

De morbis lactis secretionem comitantibus ac sequentibus, nunc differendum est. Horum duo sunt fontes; lactis, nempe, in mammas ingressus, atque ejusdem a mammis recessus.

I. Quacunque de causâ aucta vis sanguinis vasis mamma-

mariis poſt partum ingeritur, ejus effectus erunt, horum vaſorum dilatatio, totius glandulæ diſtentio, canaliumque lactiferorum reſeratio. Cum, vero, mammæ eximiâ gaudent ſenſilitate, harum actionum dolorem irritationemque aſſeclas eſſe neceſſe eſt; a quibus, ob ſtatum irritabilem ſyſtematis nervoſæ in puerperis, fieri non poteſt quin febris aliqua excitetur. Conſtanter, ideo, reperitur, ſimul ac tumor mammarum fit manifeſtus, ſymptomata quædam febrilia oriri, quorum modus eſt pro ratione doloris & tumoris. Febris, ergo, lactea dicta, eſt ſymptomatica, affectione nervorum dolorem movente nata; conferrique poteſt febri ſuppuratoriæ, quæ, ſimiliter, ortum debet conamini naturæ ad viam novo liquori exeunti patefaciendam. His utriſque febrium generibus ſuus eſt certus naturâ terminus. Hic, in lactea, vel liquoris ſecreti liber eſt effluxus per canales proprios in papillâ, vel mammarum ſubſidentia a receſſu fluidorum ſuorum contentorum. Utroque modo febris verè lactea perinde tollitur; hic, autem, prout naturæ minus congruens, in ſuſpicionem noxæ adduci poteſt, quod poſthac expendemus.

Morbus ſuâ naturâ & inevitabilis & temporarius, artis auxilium plerumque nec ſentit nec poscit. Aliquando, tamen, vel ob immodicam mammarnm diſtentionem, vel foraminum excretoriorum oppilationem, lac ſuctu non ſat liberè effluit ad glandulas exonerandas. In hoc rerum ſtatu, dolor febrisque manent & ingraveſcunt; tumor augetur, duritieque fit lapidea; atque poſt ſeriem malorum gravium & atrocium, magni mammarum abceſſus ſæpe naſcuntur, quibus tandem ſolvitur morbus. Quare hic exitus adeo ſit frequens cauſa eſt, tractandi ratio, a naturâ, ut videretur, dictata, quam, tamen, experientia valde noxiam eſſe comperit. Cum, enim, totus morbus a defectu liberi lactis e papillis effluxus oriri judicaretur, ſuctus validus, non modo infantis, ſed adultorum, quoque adhibitus eſt ad obſtructionem reſerandam. Hoc, plerumque, magnus excitatur dolor, ſanguinis ad partem fluxus incitatur, hinc excretionis difficultas augetur, fundamentumque ponitur omnium malorum jam ſignificatorum. Contra, ſi nullo modo lac vi educere tentetur, ſed res omnis naturae arbitrio permittatur, ſolum adjutæ diætâ accuratè antiphlogiſticâ,

le-

lenique mammarum frictione, tumor brevi fubfidet, dolor atque inflammatio evanefcent, canalesque excretorii liberi evadent. Nunc & tutò & utiliter fuctus adhiberi poteft; quoniam, fi nimis dui intermittatur, periculum eft, ne lactis fecretio hac vice tota amittatur.

Hac curandi ratione, maturè inchoatâ, conftanterque fervatâ, mammarum abceffibus in puerperis ferè certò occurritur (*). Nec tantum primo lactis poft partum acceffu, fymptomata antedicta obvenire folent: quovis lactandi tempore, fusceptum frigus, aliave caufa fortuita, lactis excretioni moram facient, quod eandem poftulat curationem.

II. Morbos varios a *receffu* lactis originem ducere, five cafu, five confultò hoc efficiatur, ab omnibus ferè fcriptoribus exiftimatur. Hanc propofitam morborum caufam primum argumentis expendemus, dein experientiam confulemus ad rem dijudicandam.

Jam-

(*) Vide *Cruttwell's Advice to Lying-in Women on the cuftom of drawing the Breafts*, 1779.

Jampridem corporis ſtatum cum primum lac ſecernitur explicare conati ſumus, & cauſam proximam indolemque hujus ſecretionis exponere. Conſtare videbatur, lac purum eſſe liquorem, a ſanguine ſeparatum, ope glandularum, quibus plethora inducitur mutatione diſtributionis humorum partum excipiente. Cum, vero, ſyſtema vaſculare in univerſum ita abeſt a ſtatu plethorico poſt partum, ut, contra, varias paſſum ſit exinanitiones, parum periculi eſt ne poſt ſubſidentiam mammarum humore reſorpto nimis oneretur. Si, equidem, hæc ſubſidentia valde ſit repentina, fieri poteſt, ut æquabilis humorum per corporis vaſa omnia diſtributio non niſi poſt aliquam moram conficiatur; unde perturbatio quædam naſcatur, nec vehemens, tamen, nec diutina. Morbi graviores & diuturniores qui lactis receſſionem excipere creduntur, qualitati potius quam quantitati humoris refluentis tribuendi ſunt.

Variis conſtat experimentis, liquorem leniſſimum, vaſis ſanguiferis vivi animalis injectum, maximos excitare tumultus. Horum cauſa videtur eſſe, partim, diverſitas aliqua temperiei, haud vitanda, inter liquorem injectum,

ſan-

fanguinemque circulantem; partim liquoris natura, a fanguine vel aliena, vel facilem cum eo mifturam refpuens. Chylus ipfe meare dicitur in vafis haud brevi tempore a fanguine difcretus; cui algor & febricula cibi largiorem fumptionem fere fecuti, ex parte imputantur. Quisque fecretus liquor, fi in fanguinem reforbeatur, morbos ex hac caufâ creare poteft; etfi, enim, elementa ejus, utpote a fanguine derivata, ab eo prorfus aliena effe nequeant, proportiones, tamen, ita variari poffunt, tantæque mutationes a ftagnatione vel fermentatione proveniant, ut iterata ejus cum fanguine conjunctio difficilis, vel etiam impoffibilis reddatur.

Omnium, vero, humorum fecretorum, lac facillimè, minimoque tumultu cum fanguine remifceri poffe videtur. Promptâ ejus & copiofâ a fanguine feparatione, indicatur continere pleraque ex elementis liquoris primarii, paulum mutata; ejusque cum chylo fimilitudo hanc opinionem maximè confirmat. Suâ tenuitate idoneum fit ad facilè permeandum minutiffimos canales; fuâque lenitate parum eft aptum ad irritandum. Hæ autem, objici poteft, do-

tes

tes ſunt lactis adhuc novi & recentis; quæ multum mutari & corrumpi poſſent ſtagnatione intra mammam. Verum eſt, utique, lac primum, ſeu coloſtrum, qualitates oſtendere proprias, quæ ad hanc cauſam, vel ad attritum caloremque inuſitatum quibus dum referantur canales lactiferi obnoxium eſt, referri poſſunt. Tenue eſt, acre & purgans; ideoque, reſorptum, peculiariter noxium fore, non ſine cauſâ judicaretur. Hujus autem, pars plurima, vel cum haud adhibeatur ſuctus, per papillas ſpontè manat; parumque ejus in mammis cum ſubſidere incipiant reſtare probabile eſt.

Scriptores illi qui tot puerperarum morbos lactis receſſui tribuerunt, noxam præcipuam indoli hujus liquoris coagulabili imputant. Arbitrari videntur, quod poſtquam ſubitâ tranſlatione lac in aliquam partem depoſitum fuerit, ibi ſtagnabit, materies coactioni apta ab aliis elementis diſcedet, & obſtructiones omneſque earum effectus morbiferos gignet. Sed imprimis, talis puri lactis per vaſa, ſanguine non admixto, circumlati tranſlatio, res eſt haudquaquam credibilis. Deinde etiamſi ſeorſum a ſanguine aliquamdui

ma-

maneret tam eſt expers acrimoniæ, ut vix ſufficeret ad excitandum naturæ conamen ei e vaſis ejiciendo neceſſarium. Porro, ex obſervatis accuratioribus certum eſt, ſpecies eas in inciſis puerperarum cadaveribus viſas, quæ materie coagulabili effuſi lactis natæ creditæ ſunt, nihil eſſe aliud, quam exudationes lymphaticas in facie membranarum inflammatarum vulgò deprehenſas.

Denique, re ratione expenſâ, concludere liceat, lac a mammis refluens vim habere excitandi tumultum in ſyſtemate vaſculari, non tam propter molem ſuam quam quia humor eſt a ſanguine diverſus: hunc fore graviorem, ſi lac aliquâ cauſâ acrimoniam contraxerit: eum, vero, tantum fore ad breve tempus, quoniam lac cum ſanguine eſt homogeneus, ideoque cum eo commisceri facilè poteſt; quare, etiam, lactis depoſita, propriâ ſub ſpeciè, coagulationique obnoxia, non ſunt expectanda.

Hæc mirè confirmant obſervata. Mos nunc uſitatus, mammis poſt partum tumefactis ſpontè ſubſidere permittendi, ſine ulla lactis evacuatione, pleniſſimam dedit occaſionem notandi effectus, qui a reſorptione hujus humoris pro-

D ve-

veniant. Horum ſeries ferè hujusmodi eſt. Poſt febrem lacteam, plus minusve gravem pro ratione tumoris doloriſque mammarum, ad quartum diem lac recedere incipit, mammæ detumeſcunt, dolor febrisque evaneſcunt. Hæc ſymptomatum levatio multum promovetur, ſi hoc tempore alvus vel ſponte, vel arte ſolvatur. Et hic annotare liceat, graviſſima poſt partum ſymptomata, febrem puerperalem periculoſiſſimam minitantia, ſæpe extemplò tolli, dato emetico aut cathartico, vel, quod ſatius eſt, utroque ſimul. Hoc conſilio, exhibere ſoleo tartarum emeticum, infuſo ſenæ ſimplici ſolutum, cui adjicitur ſuccus Limoniorum, tincturaque Jalapii. Hoc primâ doſi plerumque vomitum elicit; repetitâ, alvum movet; ſemperque ferè optatum habuit ſucceſſum.

Lacte recedente, & in ſanguinem refuſâ, ſæpius nulla ſequitur commotio manifeſta, ſed ad ſanitatem deinceps ſine morâ pervenitur. Nonnunquam, tamen, febricula recrudeſcit, cum horrore levi, & languore. Hæc, leni diarrhœa, aliâve criſi innoxiâ citò ſolvitur, nec pejor exitus timendus eſt. Nunquam contigit mihi, inter tot

ægras

ægras, quibus in auxilium vocatus fui, videre ulla exempla morborum a depoſitionibus lacteis, ut putatur, originem ducentium, præter tumorem illum unius membrorum inferiorum, a ſcriptoribus Gallicis *Depot laiteux aux Aines & aux Cuiſſes* dictum. De hoc effectu diſceptatur in nupero tractatu (*) Celeb. Chirurgi CAROLI WHITE; qui variis exemplis allatis probat eum lactantibus & non lactantibus promiſcuè accidere, nec ex aliquo peculiari mammarum aut lactis conditione ullo modo pendere. Clarè demonſtrat, hunc morbum ab obſtructione glandularum lymphaticarum ad membri laborantis partem ſuperiorem oriri; cujus cauſam ingenioſè inveſtigat auctor, verum non eſt noſtri argumenti.

Poſtremò, quamvis multis de cauſis ſit haud dubiè melius, mulieres naturæ præcepta ſequi, infantibusque ſuis ubera admovere, modò habitu corporis ſint ſatis valido ut id ſine injuriâ ſuſtineant; tamen haud dubitaverim affirmare,

(*) *An Inquiry into the Nature & Cauſe of that Swelling in one or both of the lower Extremities which ſometimes happens to lying-in Women. &c.* 8vo. 1784.

re, eas plerumque citius faciliusque ab *ipſo puerperio* convaleſcere, quæ ratione ſupra memorata lac abire ſinunt. Unde conſtat, lactis ſecretionem infantis gratiâ, haud matris, conſtitutam eſſe; eamque nullo modo fluxum eſſe depuratorium, corpus fœmininum poſt partum a redundantibus aut vitiatis humoribus exonerando neceſſarium, quod aliqui exiſtimaverunt.

Concluſionis loco, res præcipuas quas hoc tractatulo ſtabilire conati ſumus ſummatim repetere libet. Hæ ſunt; nullam plethoræ univerſalis cauſam a corporis mutationibus partum excipientibus deduci poſſe: — lactis ſecretionem, ergo, plethoræ vaſorum mammariorum, derivatione ab utero natæ, tantum tribuendam: — febrem lacteam irritationi locali ſolum deberi; & cum mammæ inflammatoriè tumeant, porique excretorii obturentur, conamen eos valido ſuctu reſerandi, nocivum eſſe: — lactis receſſum nullam vel levem tantum temporariamque commotionem plerumque comitari; lactisque reſorpti depoſitiones, propriâ ſub ſpecie, rariſſimè aut nunquam accidere.

T A N T U M.

LEFT
24ColorCard CameraTrax.com